

Teórie autizmu

Aneb ako psychológovia vysvetľujú
prejavy autizmu

Prvé snahy o teoretické zakotvenie

- Bettelheim - “Refrigerator mother”
- Lovaas - prístup založený na operačnom podmieňovaní - využitie pre intervenciu
- Kognitívna éra - Frith, Prior, Rumsey, Hermelin, O’Connor - výskum kognitívnych schopností - pamäť, percepcia a jazyk

Viedlo k súčasným výskumom a kognitívnym teóriam autizmu

Theory of mind

- Baron-Cohen
- Schopnosť uvažovať v mentálnych obrazoch mysle iného človeka
- V prípade autizmu teda jej absencia alebo deficit
- doménovo špecifický deficit

Testovanie teórie mysle

- Wimmer a Perner - “Test of false belief” - často ako Sally-Anne task
- 80% ľudí s PAS neprejde testom
- Otázne teda bolo, ako je možné, že 20% ľudí s PAS prešlo testom.

3 možné vysvetlenia

- na prejsť testom je potrebných viac kompetencií a teda prejsť alebo neprejsť nie je pre hodnotenie autizmu relevantné
- test dokáže prejsť každý kto má základnú úroveň teórie mysli a tá teda nijak neprispieva k pochopeniu autizmu
- teória mysle dokáže vysvetliť niektoré kognitívne deficity, ale poruchu ako celok

False belief test - Test chybných presvedčení

Pre správnu odpoveď musí participant pochopiť mentálny stav Sally.

“Ja si myslím, že ona si myslí...”

Testovanie teórie mysle

- Pre dokázanie teórie mysle Baron-Cohen vytvoril test chybných presvedčení druhého rádu.
- V teste uspelo:
 - Neurotypické deti (priemer. chronol. vek 7,5) - 90%
 - Deti s Downovým syndrómom (priemer. verbálny mentálny vek 7,5) - 60%
 - Deti s PAS (priemer. verbálny mentálny vek 12,2) - 0
 - Mladí dospelí s Aspergrom - 73%
- Silná korelácia medzi verbálnym mentálnym vekom a úspechom v teste u autistov podporuje teóriu o oneskorenom vývoji teórie mysle oproti bežným deťom, ktoré dokážu v teste uspieť už vo veku 4 rokov.

Test chybných presvedčení druhého rádu

“Ja si myslím, že on si myslí, že ona si myslí...”

Ďalšie typy testov teórie mysle

Testom druhého rádu prešlo 73% mladých dospelých s Aspergom.

- Pri úvahe, že úspech v teste je spojený s lepším verbálnym výkonom je predpoklad, že vysoko funkční autisti a jedinci s aspergom sú v teste úspešnejší a teda ani test druhého rádu ich nediferencuje od zdravej populácie.

The Eyes Test, Strange Stories Test, [Recognition of Faux Pas Test](#)

Strange Stories Test

- Happé, 1994
- 24 príbehov z každodenného života, kde je cieľom správne určiť motiváciu konania postáv
- použité sú aj frázy, ktoré odkazujú na niečo iné ako je ich doslovný zmysel

“Bolo to, čo X povedal pravda?”

“Prečo to X povedal?”

- Pri “prečo” otázkach robia chyby aj jedinci, ktorí prešli testom druhého rádu.
- Aj vysoko funkční a bez oneskoreného vývoja reči majú problém porozumieť nedoslovným zmyslom v príbehoch.

Story Type: Pretend

Katie and Emma are playing in the house.
Emma picks up a banana from the fruit bowl
and holds it up to her ear. She says to Katie,
“Look! This banana is a telephone!”

- Is it true what Emma says?
 - Yes/No/Don't know
- Why does Emma say this?

The Eyes Task

- “Reading the Mind in the Eyes Task” - Baron-Cohen
- Verzia pre [deti](#) a [dospelých](#)
- Participantom je prezentovaná fotografia očí a majú priradiť správne prídavné meno
- autisti dávajú menej presné odpovede
- Kontrolou boli fotky celých tvárí, kedy autisti nemali problém priradiť emóciu, takže predpoklad, že chybné je čítanie emócií z rysov tváre nebol potvrdený a teda nevysvetľuje slabý výkon pri fotografiách očí.
- Existujú obdobné testy aj pre sluchovú modalitu

friendly

sad

surprised

worried

jealous

scared

relaxed

hate

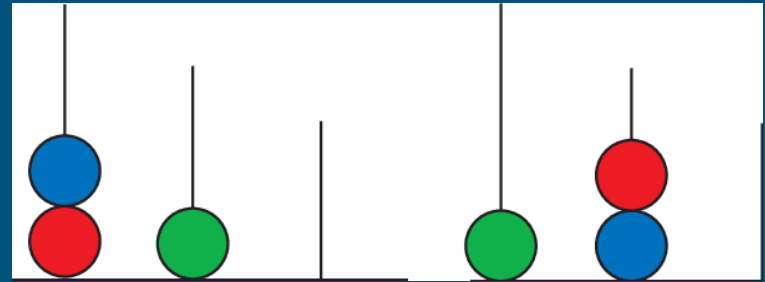
Zhodnotenie

- rôzni autori už súhlasia, že ľudia s PAS majú problém porozumieť na meta úrovni svojej mysli a tiež porozumieť obsahom mysle iných ľudí
- konkrétna definícia a rozsah prejavov, ktoré teória mysle vysvetľuje nie je jednoznačný
 - niektorí sa viac zameriavajú na kognitívny deficit
 - iní to vidia viac ako deficit v oblasti riešenia sociálnych problémov
- intervencia - dá sa naučiť ako odhaliť princíp testu? A ako sa to dá zovšeobecniť na bežný život?
- viac ako o deficite v teórii mysle sa dnes hovorí o “mindblindness”

Teória exekutívnej dysfunkcie

- doménovo všeobecný deficit
- teória založená na pozorovaní, že symptómy sprevádzajúce autizmus sú identické ako pri určitých poškodeniach mozgu
 - frontal lobe, prefrontal cortex
- schopnosti udržať a upravovať aktivitu pre vhodné riešenie problémov a k dosiahnutiu cieľa, teda správanie ako plánovanie, rozhodovanie, zhodnocovanie, kontrola impulzov, inhibícia irelevantných odpovedí, flexibilita a ďalšie

- Testy používané na hodnotenie exekutívnych funkcií
 - Londýnska veža
 - Modified six elements
 - Mapa Zoo
 - subtesty z batérie BADS
- Otázna je univerzalita teórie naprieč spektrom a tým aj diskriminačná validita
- Výskumy ukazujú väčšiu spojitosť exekutívnych funkcií a IQ ako so samotným autizmom
- Výsledky pre jednotlivé funkcie tiež nie sú jednoznačné vzhľadom na odlišnosť od populácie

Zhodnotenie

- teória vysvetľuje iba časť prejavov autizmu
- množstvo jedincov s PAS vykazuje aj exekutívne dysfunkcie, ale ich profil nie je identický a miera deficitu jednotlivých funkcií je individuálna
- exekutívne funkcie majú spojitosť s teóriou mysle, aj keď autori sa nezhodujú, či ide o rovnocenný vzťah alebo exekutívne funkcie sú podmienkou pre teóriu mysle
- exekutívne dysfunkcie sa objavujú v množstve iných somatických aj psychiatrických ochorení

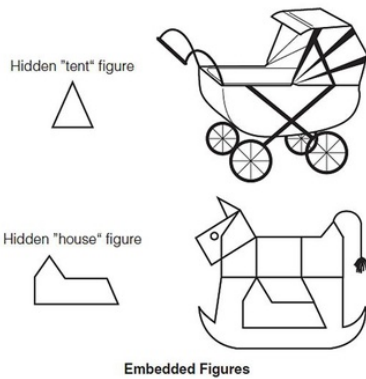
Teória slabej centrálnej koherencie

- Frith
- centrálna koherencia označuje schopnosť odvodiť si celkový zmysel z množstva senzoricky vnímaných detailov
- doménovo všeobecný proces - popisuje sociálne aj nesociálne aspekty autizmu

- človek so silnou centrálnou tendenciou vidí les
- človek so slabou centrálnou tendenciou vidí veľa stromov, lístie, ...

Embedded Figure Test

© Cengage Learning 2016

- Teória centrálnej koherencie vysvetľuje autistické zameranie na detail
- Na rozdiel od iných teórií nepopisuje iba deficity
- Poukazuje aj na silné stránky, kedy je potrebné zachytiť detaily v množstve informácií - preto autorka hovorí o kognitívnom štýle zameranom na detaily
- Dôkazom je vyššie skórovanie autistov v teste Embedded figures ako neurotypickí rovesníci vyrovnaní podľa chronologického aj mentálneho veku alebo nižšia náchylnosť podľahnúť zrakovým ilúziám.

- Vysvetlením prečo u autistov prevažuje slabá centrálna koherencia môže byť redukované spracovávanie podobností a súvislostí medzi vnímaným objektom a situáciou alebo kontextom.
- Ďalšou alternatívou je odlišná hierarchizácia počas senzorického vnímania ako u bežnej populácie.
 - súvisí s kongruentným a nekongruentným vnímaním figúry a prvkov, z ktorých sa figúra skladá - ak Vás to zaujíma, tak si pozrite vysvetlenie pre asymetrický stroopov efekt alebo global precedence

H	H	S	S	HHHH	SSSS
H	H	S	S	H	S
HHHH	SSSS	HHHH	SSSS		
H	H	S	S	H	S
H	H	S	S	HHHH	SSSS

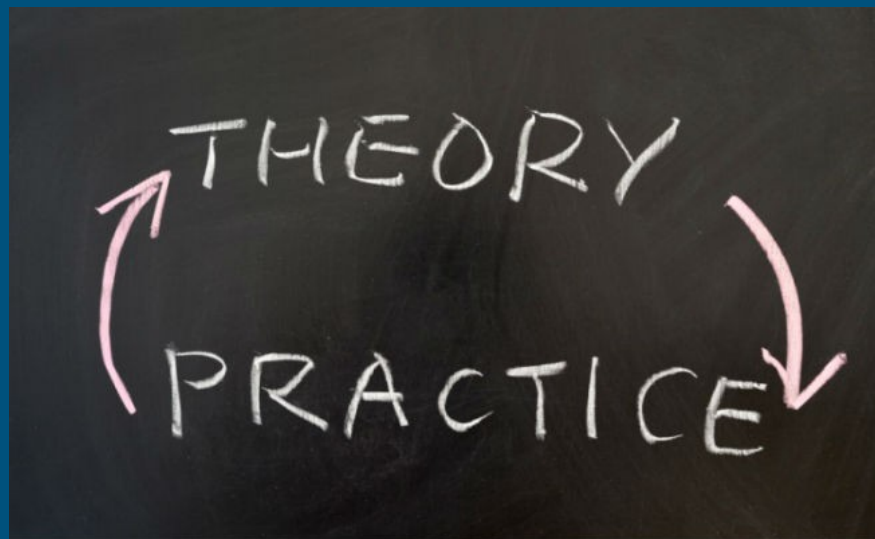
Zhodnotenie

- Centrálna koherencia má podľa faktorovej analýzy spojitosť s exekutívnymi funkciami (plánovanie a visuospeciálna konštrukcia)
- Na druhú stranu nie je asociácia s teóriou mysle
- Na rozdiel od predchádzajúcich teórií nepopisuje deficit ani dysfunkciu ale kognitívny štýl
- Tento kognitívny štýl je primárny u autistov, ale môžu sa naučiť vnímať aj globálny obraz
- Teória sa nesnaží vysvetliť všetky aspekty autizmu, ale iba časť kognície a poukazuje na silné stránky

Spomenuté teórie sú najrozšírenejšie a najrozpracovanejšie, ale sú aj ďalšie teórie alebo hypotézy, ktoré si môžete dohľadať pri záujme..

- Hypotéza zrkadlových neurónov
- Teória extrémneho mužského mozgu
- Hypotéza intenzívneho sveta
- Hypotéza sociálnej motivácie
- Model diametrickej mysle

Tiež odporúčam aj veľmi jednoducho písanú [stránku](#) pre verejnosť o rôznych teóriách autizmu aj z oblasti neurovied.

Ako aj v iných oblastiach psychológie, ani pri autizme neexistuje jedna teória, ktorá by vysvetľovala všetky prejavy.

Každá má ale svoje opodstatnenie a využitie či už je to v diagnostike alebo v procese tvorby terapeutických a intervenčných programov.

Okrem toho, prebiehajú výskumy a pohľad na autizmus sa stále vyvíja.

Soubor Domů Vložení Návrh Přejochy Animace Prezentace Revize Zobrazení Nápowěda | Sdílet | Komentáře

Vložit | Nový snímek | Recyklovat snímky | Rozložení | Obnovit | Oddíl

Schránka | Snímky

Písmo: 60, B, I, U, S, AV, Aa,

Odstavec:

Kreslení:

Úpravy: Najít, Nahradit, Vybrat

Hlas: Diktovat

Designer: Návrhy designu

1

Tvorba videa v PowerPoint

Tvorba videa v PowerPoint

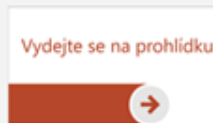
Slúbený postup na nahrávanie zvuku a časovania prezentácie.
...ak na hornej lište ešte nemáte "Nahrávání" medzi "Zobrazení" a "Nápowěda", musíte íst cez "Soubor" a prispôbiť si lištu.

Dobrý večer

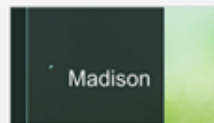
Nová

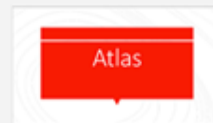
Prázdná prezentace

Vítá vás PowerPoint 2016

Madison

Atlas

Galerie

[Další motivy →](#)

Hledat

Poslední

Připnuté

Sdílí se se mnou

Název

Datum změny

PP_4_Pozorovacie_skaly

Stiahnuté súbory

pi v 23:18

PP_5_Kompetencny_model

Stiahnuté súbory

pi v 23:18

Videa

Stiahnuté súbory

11. novembra

P. 3

Stiahnuté súbory

5. novembra

Informace

Uložit

Uložit jako

Tisk

Sdílet

Exportovat

Zavít

Účet

Váš názor

Možnosti

Obecné

Kontrola pravopisu a mluvnice

Ukládání

Jazyk

Uspřádání přístupů

Upřesnit

Přizpůsobit pás karet

Panel nástrojů Rychlý přístup

Doplňky

Centrum zabezpečení

Obecné možnosti pro práci s PowerPointem

Možnosti uživatelského rozhraní

Při použití více monitorů: ⁱ

- Optimalizovat pro vzhled
- Optimalizovat pro kompatibilitu (vyžaduje restartování aplikace)

Při výběru zobrazovat minipanel nástrojů ⁱ

Povolit dynamický náhled ⁱ

Automaticky sbalovat pás karet ⁱ

Ve výchozím nastavení sbalit pole služby Microsoft Search ⁱ

Styl popisu:

Vlastní nastavení Microsoft Office

Uživatelské jméno:

Iniciály:

Tyto hodnoty používat vždycky (bez ohledu na přihlášení do Office)

Pozadí Office:

Motiv Office:

Nastavení ochrany soukromí

PowerPoint Designer

O návrhy můžete kdykoliv požádat kliknutím na Návrhy designu na kartě Návrh.

Automaticky zobrazovat návrhy designu

OK

Zrušit

Obecné

Kontrola pravopisu a mluvnice

Ukládání

Jazyk

Usnadnění přístupu

Upřesnit

Přizpůsobit pás karet

Panel nástrojů Rychlý přístup

Doplňky

Centrum zabezpečení

Přizpůsobit pás karet

Zvolit příkazy z:

Oblíbené příkazy

- Barva písma
- Barva zvýraznění textu
- Duplikovat snímek
- E-mail
- Formát objektu...
- Formát pozadí...
- Kapátko
- Kopírovat
- Kopírovat formát
- Makra
- Náhled a tisk
- Nastavení akcí
- Navrhnout tabulku
- Nový snímek
- Nový soubor
- Obrazce
- Od aktuálního snímku
- Od začátku
- Oddělit
- Odkaz
- Odrážky
- Otevřít
- Písmo
- Podokno animací
- Pravopis...
- Předloha snímků
- Přechody

Přidat >>

<< Odebrat

Přizpůsobit pás karet:

Hlavní karty

- Schránka
- Snímky
- Písmo
- Odstavec
- Kreslení
- Úpravy
- Hlas
- Designer
- Vložení
- Kreslení
- Návrh
- Přechody
- Animace
- Prezentace
- Revize
- Zobrazení
- Nahrávání
- Vývojář
- Doplňky
- Náповěda

Nová karta

Nová skupina

Přejmenovat...

Vlastní nastavení:

OK

Zrušit

Nahrát prezentaci

Nahrát

Snímek obrazovky

Obsah

Nahrávka obrazovky

Automatické přehrávání médií

Video

Zvuk

Uložit jako prezentaci

Uložit

Exportovat do videa

Na konci nezapomenete exportovat prezentaci s vytvořeným zvukem a časováním do videa. Proces chvíli trvá...

Tvorba videa v PowerPoint

1

Tvorba videa v PowerPoint

Zdroje obrázkov

https://www.researchgate.net/profile/Fatima_Felisberti/publication/320836746/figure/fig3/AS:560759613726720@1510706918491/The-Sally-Anne-Task.png

https://www.researchgate.net/profile/Burcu_Arslan/publication/314103400/figure/fig2/AS:467382360645633@1488444047021/A-second-order-false-belief-task.png

<https://janetthomas.files.wordpress.com/2013/01/theory-of-mind-mimiandeunice.png>

<https://www.counterfire.org/images/stories/feb2016/theory-practice-lg.jpg>

<https://tapetino.sk/614071/ag-fototapeta-forest-ftm0850.jpg>

<https://qph.fs.quoracdn.net/main-qimg-90eb354f409806de682b8a716cca35fe>

<https://cogx.info/wp-content/uploads/2016/01/Executive-Function-Brown.jpg>

https://www.researchgate.net/profile/Daniela_Mapelli/publication/7240420/figure/fig1/AS:669357210361863@1536598603277/The-Tower-of-London-test-Please-rearrange-the-balls-on-the-pegs-so-that-each-peg-has.png

<https://cpi.solutions/wp-content/uploads/2016/12/industry-knowledge.png>